

In het kader van het programma rond intergemeentelijke samenwerking, dat in Congo de diensten Burgerlijke Stand en Bevolking ondersteunt, werkt onze gemeente samen met de Katangese stad Likasi in Katanga. Dit programma liep af op 31 december 2016 en wordt in principe verlengd voor de periode 2017 – 2021.

Het bijzondere aan dit partnership is dat we samenwerken met 4 Congolese gemeenten (Kikula, Shituru, Panda en Likasi), die samen de stad Likasi vormen. Bij de meeste andere samenwerkingen is het namelijk zo dat we ons op één enkele partnergemeente concentreren.

Onze samenwerking in het kader van het programma "Congo" is pas echt van start gegaan in oktober 2015. Na de federale verkiezingen van 2014 was het eerst wachten tot de nieuwe federale regering de budgetten goedkeurde en vrijgaf. Aan het einde van het 1ste semester 2015 was het dan zover en kreeg ons partnership een budget van in totaal 95.591 €. We hebben in dit verband verschillende opdrachten vervuld, waarvan de laatste nog in oktober 2016.

De gemeenten werden één per één doorgelicht om in overleg met onze partner, de prioriteiten te bepalen waarop we onze acties zouden concentreren. Het ontbreekt de gemeenten binnen de stad Likasi vooral aan uitgeruste lokalen.

Zo waren er ook geen registers van de Burgerlijke Stand: een aantal is verloren gegaan, o.a. in de brand die de gemeente Kikula in 2010 heeft geteisterd, andere zijn zwaar beschadigd omdat ze in slechte omstandigheden zijn bewaard (slecht aangepaste lokalen).

Het ontbreken van bepaalde registers (overlijden, aanvullend, ...) is ook te wijten aan een gebrek aan middelen. Het personeel ter plaatse gaat wel op zoek naar oplossingen maar die zijn niet voorzien op het langdurige bewaren van documenten.

Wat de bevolkingsregisters betreft worden weliswaar maandelijks tellingen uitgevoerd, de fiches en deze registers worden echter al decennia lang niet meer bijgehouden.

Gelet op de beperkte tijd en middelen waarover we beschikten, hebben we samen met onze partners in Likasi beslist om ons op de registratie van de geboortes te concentreren. Een geboorteakte is immers een basisdocument waarmee een persoon kan worden geïdentificeerd: naam, leeftijd, afstamming, nationaliteit ... Het is essentieel om een administratief dossier aan te leggen, op basis waarvan dan andere registers zoals de bevolkingsregisters en kieslijsten kunnen worden samengesteld.

Op termijn moet die dynamiek worden doorgetrokken naar alle registers van de Burgerlijke Stand (huwelijk, overlijden, aanvullend ...).

Een gebouw waar de dienst belast met de coördinatie van het programma te Likasi onderdak zal vinden is gerenoveerd en van uitrusting voorzien. In dit verband hebben we met de Belgische militaire samenwerking gewerkt, die op haar beurt in een partnership werkt met de enige school voor Militaire Genie in Congo, nl. die van Likasi. Dankzij die synergie tussen twee luiken van de samenwerking konden we de

werken tegen een geringere kostprijs uitvoeren. We konden ook rekenen op de steun van private bedrijven (Grande cimenterie du Katanga, die ons bouwmaterialen heeft bezorgd zoals tonnen zand, cement, ...).

We hebben de diensten van de Burgerlijke Stand ook van meubilair voorzien zoals tafels en stoelen voor de ambtenaren, stoelen voor de wachtzalen, kasten en dozen voor de archieven.

In april en oktober 2016 hebben we infosessies georganiseerd, in samenwerking met de voorzitter van de 'tribunal de grande instance' van Likasi. Voor de deelnemers waren er syllabi.

Ook opleidingen rond archivering hebben we georganiseerd, het heeft immers geen zin akten op te stellen als die achteraf niet correct worden bewaard en gearchiveerd. Het gebrek aan lokalen is echter een groot probleem.

Met vertegenwoordigers van materniteiten, gezondheidscentra en NGO's hebben we sensibiliseringsvergaderingen georganiseerd om ze erop te wijzen hoe belangrijk het is geboortes te registreren. Intussen zijn ook procedures ingevoerd om de overdracht van informatie over geboortes te verbeteren (geboortecertificaten opgesteld door geneesheren, enz.). Aangezien de afstanden tussen de woonplaats van de moeder en de gemeenten vaak zeer groot is, worden de geboortecertificaten voortaan via een volmachtstelsel door de burgemeesters opgesteld, waarna de akten thuis of op het gezondheidscentrum worden afgeleverd.

We hebben ook samengezeten met opiniemakers (religieuze vertegenwoordigers, pers, verenigingen, scholen, ...) om ze van deze problematiek bewust te maken.

De contacten met terreinactoren waren altijd uitstekend en ze blijven gemotiveerd. Hoe meer partnerships op het terrein, hoe meer voordeel we er zullen uit halen, omdat die partners ons zullen helpen bepaalde doelstellingen te bereiken. Op die manier kunnen we schaalvoordelen realiseren en financiële en materiële middelen rationaliseren.

Sensibilisering van het publiek is essentieel. We moeten echter vaststellen dat de bevolking zeer behoeftig is. Heel wat gezinnen leven bijvoorbeeld zonder stromend water noch elektriciteit. In die context is de registratie van een geboorte dan ook geen prioriteit.

Sinds begin december 2016 loopt er een sensibiliseringscampagne die nog steeds aan de gang is.

Dit gebeurt in het Swahili en via bellenmannen, TV- en radio-spots. Opvallend is dat de TV- en radiostations deze spots aanvankelijk 3 dagen lang zouden uitzenden. Ze hebben er uiteindelijk mee ingestemd dit een maand lang te doen en zonder bijkomende financiële vergoeding.

Ook Justitie is bij deze grote sensibiliseringscampagne betrokken waardoor het tarief voor een aanvullend vonnis bij een geboortecertificaat voor minderjarigen, van 20 december 2016 tot 28 februari 2017, 80% goedkoper is. Door ouders die hun kind

niet binnen de wettelijke termijnen hebben laten registreren de kans te geven zich tegen een goedkoper tarief in orde stellen is Justitie voluit betrokken bij de sensibilisering rond de registratie van geboortes.

De relaties met onze partners verlopen uitstekend. Een programmacoördinator is aangesteld, die moet toezien op het goed verloop van de geplande activiteiten in het kader van het programma en we beschikken er ook over een "point focal", dat zich met de communicatie bezighoudt. Aangezien we met 4 gemeenten samenwerken is coördinatie essentieel, om ervoor te zorgen dat elke gemeente dezelfde procedures hanteert en op dezelfde manier vooruitgang boekt.

De burgemeester van Likasi staat aan het hoofd van een stuurcomité, waarin de verschillende burgemeesters, hoofden van de administratie, vertegenwoordigers van de rechtbanken en van de gezondheidscentra zetelen. Dankzij deze samenwerking tussen de verschillende instellingen kunnen de problemen op vlak van Burgerlijke Stand efficiënt worden aangepakt.

De samenwerking met het leger, Justitie, de gezondheidscentra, de private sector, de stad Lubumbashi, opiniemakers, religieuze leiders, enz. was nooit mogelijk geweest zonder dit stuurcomité.

Het programma wordt in principe verlengd voor de periode 2017 – 2021. Met het stuurcomité van Likasi hebben we prioriteiten bepaald: behalve de verdere ondersteuning van de bureaus voor Burgerlijke Stand (registratie van de geboortes maar ook van huwelijken en overlijdens) en de uitbreiding van de archivering naar alle administratieve diensten, zal in principe ook werk worden gemaakt van de opening van secundaire bureaus om de afstand tussen de bevolking en de administratie te verkleinen. Dit moet gebeuren in samenwerking met het leger en hopelijk met de private sector.

Het luik "bevolking" (registers en fiches) zal vanaf het begin van het programma worden ontwikkeld.